

10 Jordbrukets ekonomi

I kapitel 10 beskrivs jordbrukets ekonomi i dess helhet och sektorns roll i samhällsekonomin. På företagsnivå redovisas intäkter och kostnader i jordbruket samt olika resultatmått. Per familj redovisas även intäkter från andra förvärvskällor. Totalt omfattar redovisningen:

- Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna
- EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn
- Intäkter, kostnader m.m. för företagen
- Jordbrukarhushållens inkomster
- Prisindex
- Arrendepriiser
- Markpriser
- Priser på lantbruksenheter

Sammanfattning

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Jordbrukets bidrag till BNP uppgick 2006 till 13 miljarder kr, vilket motsvarade 0,4 % av BNP (mätt som jordbrukets förädlingsvärde till baspris i relation till BNP marknadspris). Sedan mycket lång tid tillbaka har jordbrukets andel successivt minskat men det bör påpekas att fullständig jämförbarhet – p.g.a. omläggning av beräkningssystemet – bara föreligger bakåt t.o.m. 1993 (**tabell 10.1**).

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är en ekonomisk kalkyl för jordbruket som beräknas inom alla EU-länder och som fr.o.m. år 2000 har ersatt den tidigare svenska sektorskalkylen. Jordbrukets ekonomiska resultat enligt EAA redovisas i **tabell 10.2**. Produktionsvärdet redovisas till baspriser vilket innebär att s.k. produktrelaterade direktersättningar (produktsubventioner) enligt den gemen-

samma jordbrukspolitiken ingår i värdet för respektive produkt. Övriga direktersättningar (produktionssubventioner) utgörs bl.a. av miljöersättningar och kompensationsbidrag.

Jordbrukssektorns produktionsvärde i löpande baspriser ökade mellan 2000 och 2004, men sjönk år 2005 med knappt fyra miljarder kronor. Minskningen år 2005 kan till stor del förklaras av att man då införde gårdsstödet i jordbruket, vilket flyttar stöd från produktsubventioner till produktionssubventioner. Mellan åren 2006 och 2007 ökar produktionsvärdet med knappt 5 miljarder kr, vilket motsvarar en ökning med 13 %.

Värdet av vegetabilieproduktionen till baspris ökade med 33 %.

Produktionsvärdet till baspris för animalier minskade år 2007 med 2 % jämfört med år 2006. Produktionsvärdet till baspris för nötkreatur minskade med 3 % år 2007 jämfört med år 2006, samtidigt som det för svin var konstant.

Driftöverskott netto ökade med 13 % mellan åren 2006 och 2007. Kostnaderna för insatvaror och tjänster ökade med 13 %, samtidigt som kapitalförslitning och övriga produktionssubventioner ökar med 4 % respektive 6 %.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

I Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) är företagen grupperade efter olika driftinriktningar med hjälp av jordbruksstatistikens typklassificeringssystem, vilket dock inte innebär att redovisningen av resultatutvecklingen är renodlad till en produktionsgren. Detta hänger samman med att företagen väljs efter deras huvudsakliga driftsinriktning. Företag i gruppen Jordbruksväxter kan således även ha vissa animalieinkomster, inkomster från körslor utanför företaget, hyror samt inkomster av övrig verksamhet utanför jordbruket. En resultatförändring i en viss grupp behöver därför inte enbart bero på förändrad lönsamhet inom den huvudsakliga verksamhetsgrenen.

Intäkter i jordbruket redovisas i **tabell 10.3** med uppdelning på vegetabilier, animalier och övrig produktion. I respektive intäkter ingår också inkomster från direktstöd. Kostnader i jordbruket redovisas med uppdelning på förnödenheter, underhåll, arbetskostnader, avskrivningar, arrendekostnader och räntenetto. I tabellen sker även redovisning för skogsbruket hos de olika grupperna av lantbruksföretag. Intäkterna för skogsbruket avser årets försäljningar och inkluderar inte värdeändring i skogsbeståndet.

En jämförelse av resultaten mellan år 2006 och år 2007 visar att svinföretagens genomsnittliga resultat före avskrivningar, arbets- och arrendekostnader samt räntenetto försämrades något efter en uppåtgående trend de senaste åren. Växtodlingsföretagens resultat förbättrades väsentligt p.g.a. ökade intäkter från växtodling. Resultatet för de mindre mjölkföretagen minskade något medan de större mjölkföretagen fick ett bättre resultat än året tidigare. Kött-djursföretag hade ett marginellt bättre resultat jämfört med 2006.

Nettoreultatet ökade för samtliga grupper. Detta berodde framförallt på en ny metod för kapitalvärdering som ledde till betydligt lägre avskrivningskostnader.

Jordbrukarhushållens inkomster

I tabell 10.4 redovisas genomsnittliga taxerade nettointäkter i olika storleksgrupper av jordbruksföretag för åren 2000–2006. Av tabellen framgår att den taxerade förvärvsinkomsten för hushållen vid företag med upp till 20 ha åker till mer än 90 % utgörs av inkomst av tjänst. Med ökande företagsstorlek sjunker denna andel och är vid de största företagen 52 %.

I tabell 10.5 återfinns med uppdelning på län jordbrukarhushållens genomsnittliga taxerade inkomst för 2006 av näringsverksamhet och tjänst samt nettoinkomst av kapital. Genom att därutöver beakta underskott av näringsverksamhet, nettoförändring av expansionsmedel samt allmänna avdrag har hushållsinkomsten före transfereringar erhållits. Vidare redovisas positiva ej skattepliktiga transfereringar, negativa transfereringar samt hushållsinkomsten efter dessa transfereringar.

Av **tabell 10.5** framgår att jordbrukarhushållen i Kronobergs län hade den högsta genomsnittliga hushållsinkomsten efter transfereringar, med 336 100 kr vilket var 23 % över riksgenomsnittet. Därefter följde Jönköpings, Västerbottens och Hallands län. Lägst inkomst redovisades för Gotlands län med 232 100 kr per hushåll, vilket var 15 % under riksgenomsnittet. Därefter följde Stockholms, Gävleborgs och Dalarnas län.

Prisindex

En jämförelse mellan jordbrukets olika prisindex visar att jordbrukets avräkningspriser i genomsnitt stigit med 25 % mellan åren 2000 och 2008 medan kostnaderna för att ta fram olika produkter stigit med 46 % enligt Produktionsmedelsprisindex (**tabell 10.6**). Prisutvecklingen i detaljledet visar under samma period en prisökning på 18 %.

I tabell 10.7 visas några av de prisserier som utnyttjats vid indexberäkningarna. Tabellen visar att priserna på produktionsmedel som dieselolja ökat under den redovisade

perioden. Jordbrukarnas avräkningspriser för djur har ökat sedan föregående år, förutom för hästar där avräkningspriset har minskat samt för mindre kalv där priset ligger ungefär oförändrat. Förändringen för avräkningspriserna för vegetabilier varierar. Avräkningspriserna har gått upp för vete, potatis för stärkelse, veteekli samt melass men minskat för råg, korn, havre samt sockerbetor.

I **tabell 10.8** visas indextal för olika delposter i avräkningsprisindex. Prisutvecklingen sedan 2000 har varit rätt splittrad. Exempelvis har avräkningspriset på oljevaxter och matpotatis stigit kraftigt de sista åren medan avräkningspriset på sockerbetor har sjunkit.

Arrendepriser

Arrenden inom jordbruket kan vara av skilda slag. Ett arrende kan t.ex. avse en hel gård med tillhörande byggnader och bostadshus eller ett sidoarrende på mindre än ett hektar. Det kan röra sig om några hektar av den bästa åkermarken eller åkermark avsedd för bete. Detta påverkar naturligtvis arrendepriserna liksom om marken arrenderas från nära släkt eller vänner.

Det är också vanligt att arrenden är gratis. Andelen gratisarrenden i olika delar av Sverige redovisas i tabblån nedan.

Andelen gratisarrenden av jordbruksarrendena 2006 och 2008:

Område	Län	2006, %	2008 %
Sydsverige	K,M	7	7
Västsverige	N,O	17	7
Småland med öarna	F,G,H,I	15	10
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	14	5
Norra Mellansverige	S,W,X	40	25
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	43	37
Hela riket		19	14

Sammanställningen avser enbart marknadsmässiga arrenden, dvs. släktrarrenden och arrenden genom självägda bolag ingår inte. Gratisarrendena är vanligast i norra Sverige där 37 % av arrendena var gratis 2008. Lägst var andelen i Östra Mellansverige (5 %).

I **tabell 10.9** redovisas de genomsnittliga arrendepriserna år 2008 för jordbruksmark, dvs. både åker- och betesmark, samt för enbart åkermarken. För jordbruksmarken var genomsnittspriset 1 301 kr per hektar om gratisarrendena medräknas och 1 401 kr om de inte tas med. För enbart åkermarken var arrendepriserna i genomsnitt 84 kr högre än för jordbruksmarken. De regionala skillnaderna var dock stora. Arrendepriserna i det jordbruksdominerade sydsverige var avsevärt högre än i norra Sverige.

Sedan 1994 har arrendepriserna stigit med 64 %. En kraftig ökning syntes mellan 2006 och 2007 då de steg med omkring 16 % (**tabell 10.10**).

Priset på jordbruksmark

Priser för jordbruksmark har ökat kontinuerligt sedan Sveriges EU-inträde 1995. Mellan 2006 och 2007 har ökningen dock varit något lägre än föregående år men ligger ändå på i genomsnitt ca 7 % (**tabell 10.11**).

Procentuellt sett har ökningen det senaste året varit störst i Övre Norrland samt i Mellersta Sveriges skogsbygder och Götalands norra slättbygder. Föregående år var det priserna i Götalands södra slättbygder som steg mest.

Det genomsnittliga priset för jordbruksmark i Sverige beräknades år 2007 till 36 600 kr per hektar, vilket är mer än tre gånger så högt som 1995. Priset var högst i Götalands Södra Slättbygder med 90 100 kr per hektar och lägst i Övre Norrland med 8 800 kr per hektar.

En viktig orsak till att priserna för jordbruksmark stigit de senaste åren är den reform av jordbrukspolitiken som trädde i kraft 1 januari 2005. Reformen innebar att stödet till jordbruket förändrades från att vara kopplat till odlad areal av vissa grödor och viss djurhållning till att ges i förhållande till arealen oavsett vilken gröda som odlas. Det innebar att mark som tidigare inte fått något stöd, främst åkermark som används för vallodling samt betesmark, blev stödberättigad. Förändringen gynnade främst skogsbygderna och de norra delarna av landet. Även det allmänna ekonomiska läget med låga räntor samt högre spannmålspriser

ser torde ha varit gynnsam för prisutvecklingen.

Det bör understrykas att prisstatistiken bygger på ett relativt litet antal köp. Den kraftiga variationen mellan olika år kan i viss utsträckning bero på detta (se nedan).

Priser på lantbruksenheter

År 2008 redovisades totalt 3 267 marknads-mässiga köp av fastigheter för jord- och skogsbruksändamål med en genomsnittlig köpeskilling av 1 677 000 kr. Ett ovägt medelvärde för köpeskillingskoefficienten var 1,80 (**tabell 10.12**).

Om statistiken

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Värdet av landets samlade produktion redovisas i nationalräkenskaperna i form av den s.k. bruttonationalprodukten.

Produktionen redovisas på dels näringsliv och hushåll, dels offentliga myndigheter. Nationalräkenskaperna redovisar även uppgifter om försörjningsbalansen och nationalinkomsten och dess användning. SCB svarar för redovisningen av nationalräkenskaperna.

Näringsgrensindelningen ansluter sig till SNI 2002 (standard för svensk näringsgrensindelning 2002). Jordbruk räknas till ekonomisk aktivitet enligt SNI 01, dvs. förutom egentligt jordbruk med husdjursskötsel även trädgårdsbruk, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling, jakt m.m. Jordbrukets inkomster av skogsbruk och fiske ingår inte och inte heller veterinärverksamhet och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbruket.

Bruttonationalprodukten (BNP) till marknadspris beräknas som summan av förädlingsvärdena (kostnaderna för arbetskraft samt företagets driftsöverskott brutto) från samtliga näringsgrenar. Beräkningarna av produktionen inom jordbruket baseras huvudsakligen på Jordbruksverkets EAA-kalkyl.

EAA – ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

Intäkter från och kostnader för försäljning av vidareförädlade produkter skall i princip inte ingå i EAA. För företag som har flera produktionsprocesser vertikalt integrerade, exempelvis djuruppfödning och gårdsslakteri med försäljning, gäller således att enbart intäktsvärdet från och kostnaderna för primärproduktionen av jordbruksprodukter skall ingå i EAA. Inte heller ingår förädlade mjölkprodukter.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på fri-land (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), bi-odling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkts- eller kostnadsmissigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns ”Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter”. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret

(LBR), skördestatistik, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsunderlag. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU), som genomförs av SCB på Jordbruksverkets uppdrag, redovisar utvecklingen av lantbruksföretagens inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Resultaten från JEU används för jordbrukspolitiska ställningstaganden samt för rådgivning, undervisning och forskning.

Sverige skall som medlemsland i EU lämna uppgifter från JEU till EU:s bokföringssystem Farm Accountancy Data Network (FADN). Uppgifterna i FADN används främst som underlag för jordbrukspolitiska beslut och för uppföljning av EU:s jordbrukspolitik CAP (Common Agricultural Policy).

JEU baseras på ett omfattande primärmaterial för ett urval av företag. Det består av bokföringsmaterial avseende inkomster och utgifter samt uppgifter om lager, inventarier och anläggningar. Resultaten redovisas nationellt som medeltal per företag efter riksområden, driftsinriktningar och standardiserat arbetsbehov (uttryckt i standardtimmar). Redovisningen på driftsinriktningar sker såväl enligt svensk typologi som enligt EU:s typologi.

Urvalet är ett stratifierat slumpmässigt urval av företag. Den urvalsplan som EU antagit för JEU har inneburit en successiv utökning av urvalet t.o.m. JEU 1998, då det var fullt utbyggt. Under uppbyggnaden av antalet företag har företagen i princip behållits utan utbyte, oavsett hur många år de deltagit, för att snabbt komma upp i den av EU angivna urvalstorleken. I de följande undersökningsårgångarna har urvalet successivt förnyats.

Fr.o.m. JEU 1996 anpassades undersökningens datainnehåll till kraven för FADN. Denna anpassning innebär att beräkningarna av re-

sultatet i jordbruket i princip enbart omfattar nominellt resultat till nukostnad. Dessutom redovisas ett modifierat nominellt resultat till anskaffningskostnad genom att alternativa beräkningar för avskrivningskostnader görs på anskaffningsvärden. För skogsbruket ändrades redovisningen till kontantredovisning vilket innebär att förändring i skogsförrådet inte beaktas i resultatet.

JEU förändrades i väsentliga delar under perioden 1995–1998, bl.a. som följd av anpassning till EU:s FADN-system. För JEU 2007 ändrades metoden för värdering av byggnader vilket hade stor inverkan på avskrivningskostnaderna. Undersökningsresultaten för 2007 kan på grund av dessa ändringar bara jämföras bakåt t.o.m. JEU 1996 och med försiktighet när det gäller nettoresultat där avskrivningarna är medräknade. Under 2004 utökades urvalet för att även representera trädgårdsnäringen.

Härutöver bör vid jämförelser beaktas den statistiska osäkerheten till följd av urvalets begränsade storlek. Medelfelen för medeltalskattningarna anges i redovisningen i Statistiska meddelanden. Det kan noteras att medelfelen för intäkter och driftskostnader totalt ofta ligger i storleksordningen 2–10 %. För skattningar av bruttoresultat ligger medelfelen för vissa grupper högre.

Jordbrukarhushållens inkomster

Undersökningen Jordbrukarhushållens inkomster genomförs av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Den bygger på en sambearbetning mellan Lantbrukregistret (LBR) och den totalräknade inkomststatistiken (IoT). Från LBR hämtas uppgifter om vilka som var brukare vid lantbruksföretagen det aktuella året samt de uppgifter som behövs för att fördela brukarna på olika redovisningsgrupper. Från IoT, som innehåller uppgifter om hela Sveriges befolkning, hämtas uppgifter om inkomster, avdrag, skatter och sociala ersättningar.

Medelvärden per hushåll redovisas för ett stort antal ekonomiska variabler med fördel-

ning på riksområden, storlek efter åkerareal, driftsinriktningar samt brukarens ålder. Vidare redovisas antalet hushållsmedlemmar för samma grupper, vilket möjliggör en beräkning av medelvärdet per hushållsmedlem. Dessutom redovisas medelvärdet för brukare och maka/make med uppdelning på kvinnor och män för några variabler.

I redovisningar avseende inkomststämman till och med 1998 ingick endast brukaren och brukarens maka/make. Från och med inkomståret 1999 redovisas uppgifterna per hushåll med i princip samma definition av hushållet som i registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB-hushållet ingår personer som är gifta med varandra (även registrerat partnerskap), sammanboende som har gemensamt barn och barn oavsett ålder som bor på samma fastighet som föräldrarna. RTB-hushållet kan bestå av maximalt två generationer. Denna förändring samt det från och med år 2000 nya sättet att producera Lantbruksregistret, vilket inneburit att andelen äldre brukare minskat, försvårar jämförelser med uppgifter avseende inkomståret 1999 och tidigare.

Prisindex

Jordbruksverket publicerar månatligen indextal över prisutvecklingen på jordbrukets område. Indexsystemet syftar främst till att möjliggöra jämförelser mellan jordbruksprodukternas prisutveckling i olika produktions- och handelsled. Fr.o.m. år 2004 publiceras indexserierna med 2000 som basår.

Följande indexserier ingår i indexsystemet:

- 1 Produktionsmedelsprisindex (PM-index)
- 2 Avräkningsprisindex (A-index)
- 3 Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J)
- 4 Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J)

Härutöver redovisas för jämförelser och analyser index för livsmedel i KPI.

Serierna 1 och 2 utarbetas av Jordbruksverket och 3 och 4 av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Indextalen skall i princip visa prisutvecklingen vid oförändrad kvalitet på de varor som prismäts. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Basperiod för indextalen är år 2000. EU-medlemskapet 1995 har medfört att indexserierna 1–2 har förändrats såväl innehållsmässigt som metodmässigt. Vikterna i indexserierna 1–2 ändras inte längre årligen utan byts med vissa intervall, fastställda av EU.

Produktionsmedelsprisindex (PM-index) belyser prisutvecklingen för de produktionsmedel som används i jordbruket. Prismätningen sker för förnödenheter, tjänster, underhåll samt investeringar. Vägningstalen i produktionsmedelsprisindex baseras på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. Vid den löpande indexframskrivningen används i möjligaste mån de priser som möter jordbrukaren vid inköp av olika produktionsmedel. Priserna i EAA-kalkylen och produktionsmedelsprisindex redovisas exklusive mervärdesskatt.

Avräkningsprisindex (A-index) visar den genomsnittliga utvecklingen av producentpriserna på jordbruksprodukter i landet. Vägningstalen i A-index grundas på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. De i indexberäkningarna använda priserna skall i princip avse pris vid gård.

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J) är en delserie av SCB:s producentprisindex (PPI) och mäter prisutvecklingen på de livsmedel som lämnar livsmedelsindustrin och avser jordbruksprodukter, vilka ingick i den tidigare jordbruksprisregleringen. I denna prisserie mäts inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J) är en delserie av SCB:s konsumentprisindex (KPI) och följer utvecklingen på priserna till konsument på samma produkter som PPI-J. Liksom för PR-index och PPI-J ingår inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter i KPI-J.

Konsumentprisindex (KPI) utarbetas månadsvis av SCB och mäter prisutvecklingen i detaljhandeln vid oförändrad levnadsnivå. Mervärdesskatten registreras i konsumentprisindex men inte i övriga indexserier (se även kapitel 19).

Arrendepriser

Arrendeprisundersökningar har genomförts intermitterande av Jordbruksverket sedan 1994. Syfte och urvalsstorlek har varierat något över åren. I undersökningen för år 2008 var urvalet 1 800 jordbrukare vilka enligt Lantbruksregistret arrenderade åker (**tabell 10.9**).

Priset på jordbruksmark

EU-inträdet innebar bl.a. önskemål om en statistisk redovisning av marknadspriserna på jordbruks- och åkermark. Regelbunden statistik avseende rena markpriser, uttryckt i kronor per hektar, hade tidigare inte framtagits för Sverige. Dock har vissa överslagsmässiga beräkningar gjorts av Jordbruksverket.

Köp av enbart jordbruksmark är så sällan förekommande att statistik baserad på enbart sådana köp skulle bli alltför bristfällig för statistisk redovisning. De flesta köp av jordbruksmark omfattar också andra ägoslag eller byggnader. Till grund för redovisningen i **tabell 10.11** ligger dels det prismaterial (köpeskillingsstatistik) som används av SCB vid beräkning av fastighetsprisutvecklingen, dels uppgifter om det totala fastighetsbeståndet.

Det använda prismaterialet begränsas till vanliga köp, vilka representerar marknadsvärdet enligt fastighetstaxeringslagen. Endast köp med en total areal på minst två hektar och ett taxeringsvärde på minst 1 000 kr ingår. Vidare omfattar statistiken bara köp med köpeskillingskoefficienter i intervallet 0,5 – 6,0, vilket innebär att s.k. extrema köp inte tas med. Inte heller ingår köp med intressegemenskap (såsom mellan nära släktingar) eller köp där lösöre ingår i köpeskillingen.

För att uppskatta hur stor del av priset som kan hänföras till jordbruksmarken på fastigheten används relationen mellan taxeringsvärdet

på jordbruksmarken och det totala taxeringsvärdet på fastigheten.

För att statistiken skall ge en rättvisande och representativ bild av markpriserna vid genomförda köp har använts s.k. efterstratifiering. Vid denna har använts uppgifter från det totala fastighetsbeståndet i taxeringsregistret.

Priser på lantbruksenheter

SCB upprättar årligen statistik över antalet lagfartsärenden samt över priserna på jordbruksfastigheter. Lagfartsstatistiken avser att belysa antalet ägarskiftet och omsättningen för lagfarna fång av lantbruksenheter.

Den s.k. köpeskillingskoefficienten som redovisas i **tabell 10.12** utgör kvoten mellan köpeskillning och taxeringsvärde, vilket är det taxeringsvärde som sattes vid 2008 års förenklade fastighetstaxering för lantbruk. Den redovisas som ovägt medelvärde. Vid beräkningen av köpeskillingskoefficienten tas inte med s.k. släktköp, dvs. köp från föräldrar, far- eller morföräldrar eller från make/maka.

Annan publicering

Nationalräkenskaperna: Tabellen grundas på beräkningsunderlag från Nationalräkenskaperna vid SCB.

EAA: Statistiska meddelanden JO 45 SM 0802. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller på SCB:s webbplats www.scb.se

Jordbruksekonomiska undersökningen: Nationellt publiceras JEU-resultaten i serien Statistiska Meddelanden, senast i JO 40 SM 0901. Redovisning lämnas för företag med kalenderåret som redovisningsperiod. Statistiken presenteras såväl med svensk typologi som EU:s typologi. I samtliga tabeller klassificeras företagen efter region och storleksklass efter standardtimmar.

Jordbruksekonomiska undersökningen publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser (SSD) i anslutning till SCB:s webbplats www.scb.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas i anslutning till Jordbruksverkets

webbplats www.sjv.se.

Jordbrukarhushållens inkomster: Statistiska meddelanden, Jordbrukarhushållens inkomster 2006, JO 42 SM 0801. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller på SCB:s webbplats www.scb.se.

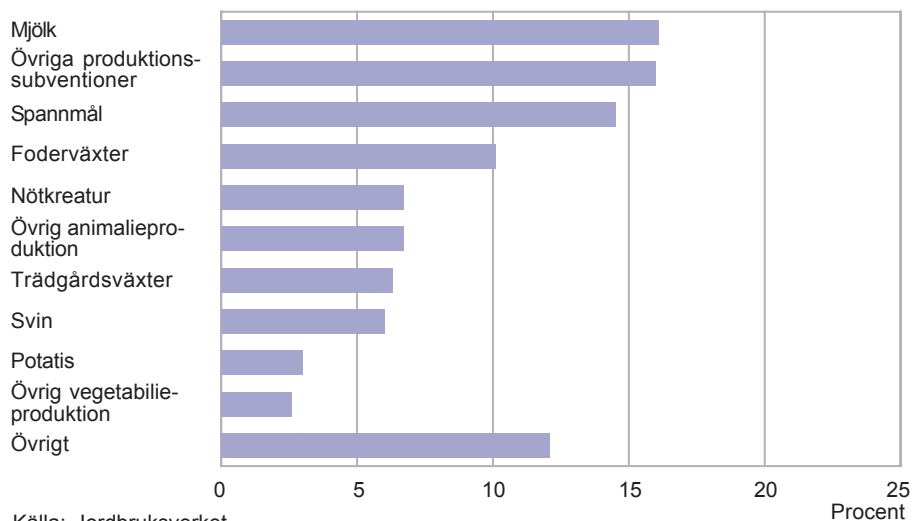
Prisindex: Prisindex och priser inom livsmedelsområdet, JO 49 SM 0904. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller på SCB:s webbplats www.scb.se.

Arrendepriser: Arrendepriser på jordbruksmark 2008, JO 39 SM 0901. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken Statistik. Denna statistik publiceras vartannat år.

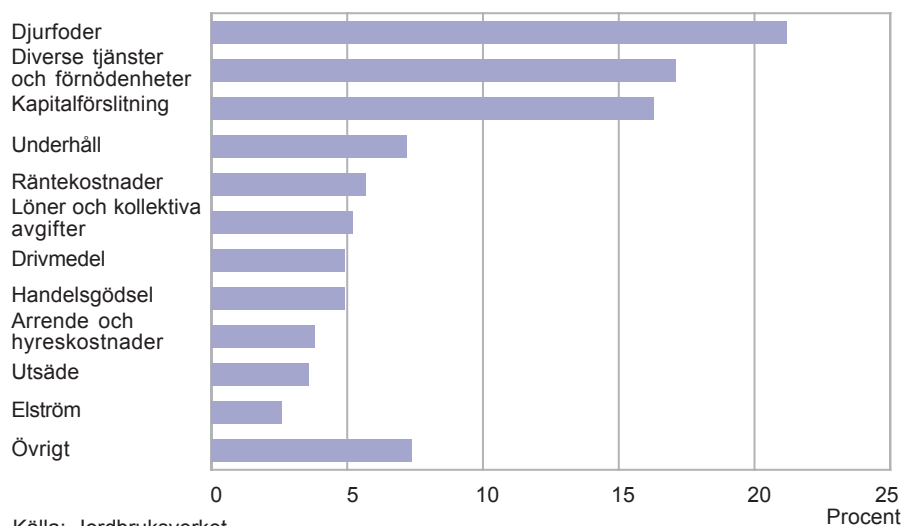
Markpriser: Priser på jordbruksmark 2007, JO 38 SM 0801. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken statistik.

Priser på lantbruksenheter: SCB, Statistiska meddelanden, BO 41 SM 0901.

Figur 10A**Jordbrukets produktionsvärde till baspriser år 2007 i löpande priser***Output value in the agricultural sector at current basic prices*

Källa: Jordbruksverket.

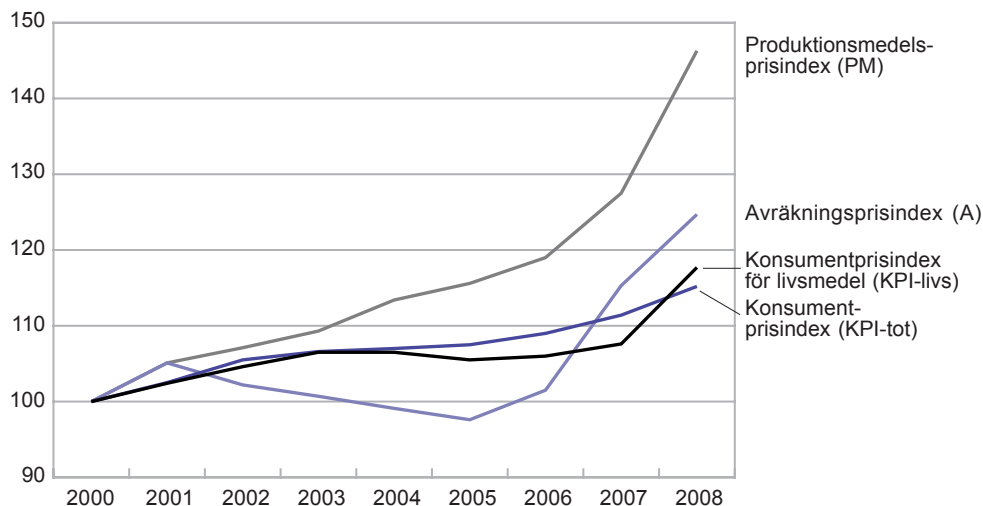
Figur 10B**Jordbrukets kostnader till baspriser år 2007 i löpande priser***Costs in the agricultural sector at current basic prices*

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10C
Jordbrukets prisindex 2000–2008 (2000=100)

Agricultural price indices

Procent

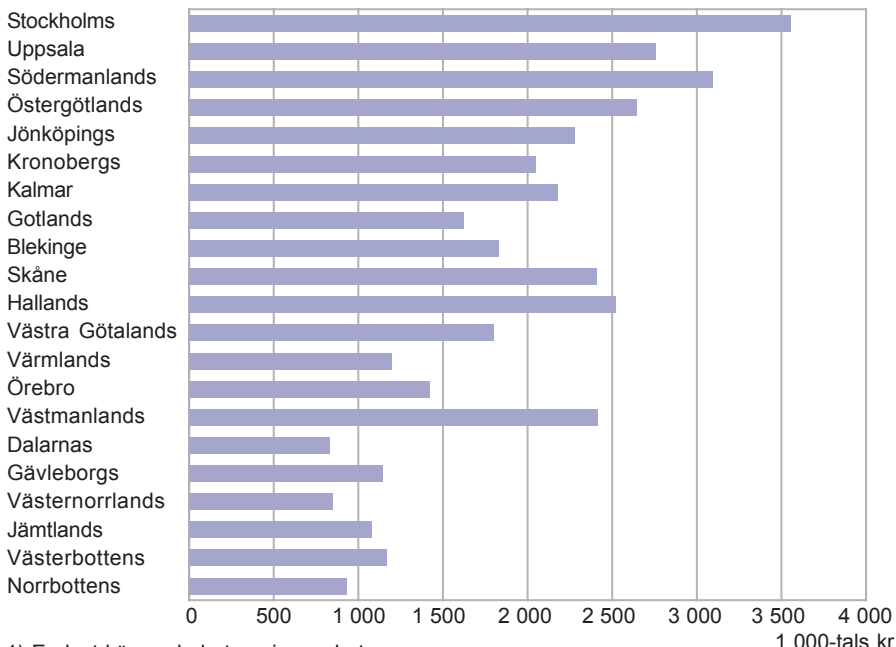

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10D
Försålda lantbruksenheter¹ år 2008, köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr

Sold agricultural units, average market price

Län:

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.

Tabell 10.1
Jordbrukets bidrag till bruttonational-
produkten till marknadspris 1993–2006
enligt ENS95. Löpande priser, milj. kr

Contribution to gross domestic product by agriculture according to ESA95. Current prices

År	Totala brutto- nationalproduk- ten till mark- nadspris, miljoner kr	Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten (jordbrukets förädlings- värde till baspris)	
		Miljoner kr	Procentuell andel
2006	2 900 790	12 919	0,4
2005	2 735 218	11 961	0,4
2004	2 624 964	15 234	0,6
2003	2 515 150	15 546	0,7
2002	2 420 761	15 924	0,7
2001	2 326 176	15 979	0,7
2000	2 249 987	15 067	0,7
1999	2 123 971	15 204	0,7
1998	2 012 091	16 417	0,8
1997	1 927 001	16 595	0,9
1996	1 852 092	16 438	0,9
1995	1 809 756	18 960	1,0
1994	1 679 179	18 510	1,1
1993	1 573 381	18 168	1,2

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 10.2**Jordbrukets produktionsvärde, kostnader och nettoöverskott till baspriser för åren 2000–2007 i löpande priser, mkr***EAA (Economic Accounts for Agriculture) at basic prices 2000–2007 at current prices*

EAA	2000	2004	2005	2006	2007
01 Spannmål (inkl. utsäde)	7 105	7 051	4 220	4 183	8 169
02 Industrigrödor	1 592	1 919	1 596	1 313	1 429
02.1 Oljeväxtfrön (inkl. utsäde)	362	653	407	497	672
02.2 Proteingrödor (inkl. utsäde)	146	223	89	82	92
02.4 Sockerbetor	1 076	1 029	1 083	711	649
02.5 Andra industrigrödor	7	14	17	23	17
03 Foderväxter	5 215	4 864	4 704	4 459	5 699
04 Köks- och plantskoleväxter	2 819	2 765	2 977	3 261	2 973
04.1 Färska grönsaker	1 219	1 362	1 485	1 750	1 487
04.2 Blommor och växter	1 600	1 403	1 492	1 511	1 486
05 Potatis (inkl. utsäde)	1 183	1 215	1 217	1 697	1 701
06 Frukt och bär	336	409	463	484	570
09 Andra växter och vegetabiliska produkter	37	42	63	41	41
10 Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 288	18 267	15 239	15 438	20 583
11 Djur	9 203	10 103	9 127	9 435	9 392
11.1 Nötkreatur	3 909	4 505	3 638	3 868	3 756
11.2 Svin	3 335	3 517	3 385	3 384	3 383
11.3 Hästar	547	487	472	469	461
11.4 Får och getter	150	168	148	163	164
11.5 Fjäderfä	868	899	908	927	1 000
11.6 Andra djur	394	527	577	625	628
12 Animaliska produkter	11 229	11 248	10 897	10 968	10 641
12.1 Mjök	10 011	9 822	9 458	9 470	9 113
12.2 Ägg	808	885	878	928	999
12.3 Andra animaliska produkter	411	541	561	571	528
13 Animalieproduktion (11+12)	20 432	21 351	20 024	20 403	20 033
14 Produktion av jordbruksvaror (10+13)	38 720	39 618	35 264	35 842	40 617
15 Produktion av jordbrukstjänster	938	2 148	2 488	2 434	2 531
16 Jordbrukets produktion (14+15)	39 658	41 765	37 752	38 276	43 148

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.2 (forts.)

EAA		2000	2004	2005	2006	2007
17	Sekundära icke jordbruksaktiviteter	1 463	2 371	2 992	3 637	3 819
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	41 121	44 137	40 744	41 913	46 967
19	Total insatsförbrukning	27 858	29 367	29 426	29 559	33 287
19.01	Utsäde	1 628	1 560	1 742	1 557	1 728
19.021	Elektricitet	947	1 140	1 075	1 238	1 250
19.023	Drivmedel	2 306	2 220	2 570	2 360	2 336
19.03	Handelsgödsel	1 856	2 234	2 095	2 136	2 350
19.04	Växtskyddsmedel	865	699	633	605	629
19.05	Veterinärkostnader	237	320	307	330	347
19.06	Djurfoder	9 785	8 074	7 626	7 653	10 077
19.07	Underhåll maskiner	2 461	2 311	2 225	2 158	2 328
19.08	Underhåll ekonomibyggnader	563	739	796	1 001	1 099
19.09	Tjänster från andra jordbruksföretag	938	2 148	2 488	2 434	2 531
19.10	Diverse tjänster och förnödenheter	5 925	7 559	7 399	7 587	8 161
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	13 262	14 770	11 317	12 353	13 680
21	Kapitalförslitning	5 881	6 779	7 200	7 505	7 783
21.1	Utrustning	4 536	5 345	5 707	5 907	6 129
21.2	Byggnader	1 344	1 434	1 493	1 597	1 654
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	7 382	7 991	4 118	4 849	5 897
23	Löner och kollektiva avgifter	1 841	2 934	2 459	2 410	2 482
24	Övriga produktionsskatter	0	0	0	0	0
25	Övriga produktionssubventioner	3 421	3 686	8 357	8 545	9 020
26	Faktorinkomst (22-24+25)	10 802	11 677	12 474	13 394	14 917
27	Driftöverskott netto (22-23-24+25)	8 962	8 742	10 015	10 984	12 434
28	Arrende- och hyreskostnader	1 259	2 005	1 815	1 761	1 814
29	Räntekostnader	2 513	2 633	2 502	2 581	2 714
30	Ränteintäkter	171	514	438	457	463
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 360	4 619	6 136	7 100	8 370

Tabell 10.3
Intäkter, kostnader m.m. till nukostnader i jord- och skogsbruket 2006 och 2007. Redovisning för riksområden (RO) och riket, driftsinriktningar samt storleksklasser efter standardtimmar, kr per företag¹

Receipts, costs etc. at current costs in agriculture and forestry. Data for major regions (RO) and the entire country, types of farming and size groups in standard man hours

	JEU 2006				JEU 2007			
	RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag
	800–	1 600–	3 200–	3 200–	800–	1 600–	3 200–	3 200–
	1 599	3 199	5 599	5 599	1 599	3 199	5 599	5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	225 600	624 000	26 200	8 800	398 400	1 061 600	160 400	41 200
Animalier	1 800	4 500	954 400	987 600	12 800	4 100	1 031 800	1 041 200
Övrigt	105 400	236 000	85 200	84 000	86 700	203 400	141 700	82 200
Direktorsättningar	124 200	278 600	273 200	260 900	136 400	290 000	304 800	265 900
Summa intäkter	457 000	1 143 100	1 339 100	1 341 300	634 200	1 559 200	1 638 700	1 430 500
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	141 600	363 600	362 700	376 200	158 300	412 200	433 500	411 200
Underhåll	34 600	83 000	90 400	98 400	46 900	91 400	96 200	97 200
Övrigt	110 700	206 100	328 400	331 000	129 200	225 100	370 100	332 200
Summa kostnader	286 900	652 700	781 500	805 700	334 400	728 600	899 900	840 600
Resultat före avskrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto								
	170 100	490 400	557 600	535 600	299 800	830 500	738 800	589 900
Arbetskostnader	5 600	23 400	50 200	40 200	7 000	24 600	51 700	52 000
Resultat före avskrivningar, arrendekostnader och räntenetto								
	164 500	467 000	507 400	495 500	292 800	805 900	687 100	537 900
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	46 200	76 800	118 100	122 100	15 000	21 900	48 700	59 200
Markinvent. och markanläggning	4 100	1 300	5 200	3 100	900	1 500	1 600	2 500
Maskiner och redskap	58 600	137 900	108 600	115 600	66 800	148 600	112 600	126 500
Summa avskrivningar	108 900	216 000	231 900	240 800	82 700	172 000	162 900	188 200

1) Företagen är klassade efter sin huvudsakliga driftsinriktning.

Källa: SCB, Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU).

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2006				JEU 2007			
	RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag
	800–	1 600–	3 200–	3 200–	800–	1 600–	3 200–	3 200–
	1 599	3 199	5 599	5 599	1 599	3 199	5 599	5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	22 500	92 100	34 800	21 800	23 600	99 000	39 700	25 100
Resultat före räntenetto	33 100	158 900	240 700	232 800	186 400	534 900	484 500	324 600
Räntenetto	23 300	50 100	47 500	30 200	20 500	54 700	51 500	26 300
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	9 800	108 800	193 200	202 700	165 900	480 100	433 000	298 300
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värdeändr. skogförråd)	13 390	14 302	14 605	117 634	29 700	13 900	34 200	156 100
Kostnader	1 277	1 426	1 710	11 729	3 600	3 000	4 100	17 200
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och räntenetto	12 113	12 876	12 895	105 905	26 100	10 900	30 200	138 900
Arbetskostnader	–	2 981	2 191	2 087	4 300	2 600	1 500	3 600
Avskrivningar på maskiner och redskap	1 175	657	1 487	6 440	1 600	800	15 600	4 900
Resultat före räntenetto	10 938	9 238	8 385	96 926	20 100	7 600	13 000	130 400
Räntenetto	-6	-396	-3 308	-4 320	–	–	-4 500	-4 700
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	10 932	8 842	5 077	92 606	20 100	7 600	17 500	135 100
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	20 732	117 642	198 277	295 306	186 000	487 700	450 500	433 400

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2006				JEU 2007			
	RO 3	Riket			RO 3	Riket		
	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin
	1 600–	1 600–	800–	1 600–	1 600–	1 600–	800–	1 600–
	3 199	3 199	3 199	5 599	3 199	3 199	3 199	5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	-2 200	5 300	20 900	159 500	15 300	24 100	65 100	261 100
Animalier	380 500	381 500	236 800	1 284 300	370 000	393 400	193 300	1 362 100
Övrigt	22 700	43 100	133 900	214 500	20 300	34 400	213 300	118 700
Direktorsättningar	295 300	177 400	295 700	170 300	282 500	178 000	266 800	166 000
Summa intäkter	696 300	607 300	687 300	1 828 500	688 100	629 900	738 400	1 907 900
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	169 400	156 900	124 000	683 500	173 800	172 600	136 800	769 100
Underhåll	46 000	44 600	51 900	95 500	47 400	47 800	68 000	81 300
Övrigt	189 600	172 600	179 300	431 600	202 700	180 100	198 200	459 900
Summa kostnader	405 000	374 100	355 200	1 210 500	424 000	400 500	403 100	1 310 200
Resultat före avskrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto	291 300	233 200	332 100	618 000	264 100	229 400	335 300	597 600
Arbetskostnader	7 200	4 300	12 400	58 200	5 500	6 200	20 000	65 800
Resultat före avskrivningar, arrendekostnader och räntenetto	284 000	229 000	319 700	559 800	258 600	223 200	315 300	531 800
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	59 200	63 000	91 200	324 300	15 100	16 600	26 000	119 600
Markinv. och markanläggning	500	800	3 100	7 100	200	800	1 500	1 500
Maskiner och redskap	67 000	54 100	98 600	109 900	60 800	52 300	91 400	90 300
Summa avskrivningar	126 700	117 900	192 900	441 300	76 100	69 700	118 900	211 300

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2006				JEU 2007			
	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin
	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	7 200	8 200	18 400	54 900	6 900	8 500	16 800	48 300
Resultat före räntenetto	150 100	102 800	108 500	63 600	175 600	145 100	179 500	272 200
Räntenetto	5 500	4 800	33 200	88 600	0	3 300	30 500	63 400
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	144 700	98 000	75 300	-25 000	175 600	141 800	149 000	208 800
Skogsbruket								
<i>Intäkter (exkl. värdeändr. skogförråd)</i>	86 200	95 600	64 800	136 100	113 200	89 900	105 400	67 300
Kostnader	5 100	6 900	14 400	27 600	14 700	9 400	26 700	6 800
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och räntenetto	81 100	88 700	50 500	108 500	98 600	80 400	78 700	60 500
Arbetskostnader	–	400	2 400	7 400	2 300	1 100	3 700	5 000
<i>Avskrivningar på maskiner och redskap</i>	6 200	4 000	5 500	2 000	5 100	3 200	6 600	1 400
Resultat före räntenetto	74 100	83 800	42 500	97 500	91 100	76 100	68 300	54 200
Räntenetto	–	-1 400	-1 000	-1 500	0	-2 200	-2 700	-5 900
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	74 100	82 400	41 500	96 000	91 100	78 300	71 000	60 100
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	218 800	180 400	116 800	71 000	266 700	220 100	220 000	268 900

Tabell 10.4**Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m.m. 2000–2006 kr per hushåll, kronor***The farmers' assessed net receipts from different sources of income. Average per household 2000–2006, SEK*

Storleksgrupp, hektar åkermark	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Näringsverksamhet</i>							
2,1– 5,0	13 500	14 000	15 500	16 000	17 500	18 100	19 600
5,1– 10,0	15 000	16 700	17 300	18 000	19 300	20 600	23 400
10,1– 20,0	23 700	25 700	27 100	26 900	26 400	29 800	32 900
20,1– 30,0	44 000	47 700	49 000	47 200	47 500	52 100	55 500
30,1– 50,0	77 000	82 200	83 600	79 300	78 500	83 700	84 900
50,1–100,0	122 800	129 600	130 300	126 900	129 300	135 200	134 700
100,1–200,0	145 600	158 400	167 700	164 100	165 800	171 000	168 600
200,1–	164 400	183 100	190 900	188 400	191 700	194 600	183 200
Samtliga	50 400	54 700	57 600	58 600	59 300	58 000	60 300
<i>Tjänst</i>							
2,1– 5,0	283 200	292 800	305 700	324 800	335 300	352 300	359 200
5,1– 10,0	272 900	281 700	294 700	312 100	320 000	333 900	340 200
10,1– 20,0	246 200	255 300	268 900	284 700	292 500	301 700	308 100
20,1– 30,0	215 400	226 000	238 200	251 900	259 200	266 500	275 900
30,1– 50,0	181 300	190 400	200 700	213 900	221 700	229 600	240 000
50,1–100,0	151 900	160 100	170 900	183 100	187 800	195 100	202 300
100,1–200,0	147 600	156 200	163 300	170 000	174 500	180 000	191 300
200,1–	138 900	146 400	161 500	167 200	171 600	176 000	190 700
Samtliga	226 400	235 200	246 100	258 100	265 900	283 300	290 300
<i>Taxerad förvärvsinkomst¹</i>							
2,1– 5,0	291 900	302 100	316 600	335 900	347 600	365 000	373 600
5,1– 10,0	283 100	293 800	307 300	325 300	334 300	349 400	358 700
10,1– 20,0	265 600	276 700	291 600	307 200	314 500	327 000	336 700
20,1– 30,0	255 300	269 700	283 100	295 000	302 800	314 500	327 400
30,1– 50,0	254 700	268 600	280 400	289 300	296 300	309 400	321 100
50,1–100,0	271 200	286 100	297 300	305 900	313 100	326 200	333 000
100,1–200,0	289 200	310 400	326 500	329 400	335 700	346 300	355 400
200,1–	299 100	325 300	347 700	350 700	358 600	365 300	369 000
Samtliga	272 600	285 600	299 300	312 300	320 700	336 700	346 200
<i>Nettoinkomst av kapital</i>							
2,1– 5,0	11 600	4 500	1 900	1 600	6 300	7 700	16 400
5,1– 10,0	14 700	9 400	7 200	4 800	8 200	13 900	21 900
10,1– 20,0	22 500	16 100	14 300	11 800	16 200	21 300	29 300
20,1– 30,0	31 300	25 500	22 600	19 000	25 000	30 100	38 300
30,1– 50,0	40 700	36 200	31 600	29 200	33 700	39 300	45 400
50,1–100,0	51 300	43 900	38 600	34 900	41 000	46 000	50 100
100,1–200,0	61 900	54 000	44 100	43 100	49 400	50 500	60 500
200,1–	76 700	66 800	50 500	54 600	65 500	67 600	68 800
Samtliga	29 000	22 900	19 700	18 200	23 100	25 700	33 300

1) Taxerad förvärvsinkomst utgörs av summan av inkomst av näringsverksamhet och tjänst minskad med allmänna avdrag.

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.5

Jordbrukarhushållens taxerade inkomster av näringsverksamhet och tjänst, nettoinkomst av kapital samt hushållsinkomst före och efter transfereringar år 2006. Medeltal i kronor per hushåll

The farmers' assessed income from business (incl. agriculture) and employment, net income from capital and household income before and after transfers. Average per household, SEK

Område	Taxerad inkomst av		Netto- inkomst av kapital	Hushållsin- komst före skattefria transfe- reringar och skatter m.m.	Positiva ej skatteplik- tiga trans- fereringar	Skatter och övriga negativa transfe- reringar	Hushålls- inkomst efter transfe- reringar
	Närings- verksam- het	Tjänst					
<i>Län</i>							
Stockholms	67 000	277 900	34 200	370 500	10 600	128 400	252 700
Uppsala	79 800	273 500	31 600	379 600	11 300	122 100	268 900
Södermanlands	78 700	269 800	33 500	375 700	11 500	121 100	266 100
Östergötlands	80 900	257 500	38 700	373 000	12 100	116 600	268 500
Jönköpings	71 200	298 200	46 900	414 600	13 200	116 900	311 000
Kronobergs	64 600	292 900	59 500	421 900	11 300	97 000	336 100
Kalmar	80 300	257 200	48 400	379 900	12 400	117 500	274 800
Gotlands	80 800	218 400	32 000	323 600	14 000	105 500	232 100
Blekinge	53 500	283 100	44 700	375 900	11 300	116 000	271 100
Skåne	71 400	276 800	36 200	371 500	12 100	115 900	267 700
Hallands	63 000	277 000	36 100	368 400	11 900	104 000	276 300
Västra Götalands	52 000	299 100	28 600	371 900	11 400	117 200	266 100
Värmlands	35 100	319 500	24 100	372 400	11 000	118 700	264 600
Örebro	56 900	299 400	26 200	375 600	11 400	119 800	267 200
Västmanlands	63 400	299 100	28 700	384 300	11 500	123 400	272 400
Dalarnas	48 000	297 800	29 100	367 400	11 400	117 600	261 200
Gävleborgs	53 300	291 200	24 500	361 200	11 300	113 700	258 900
Västernorrlands	44 900	322 600	26 400	386 800	10 700	122 300	275 200
Jämtlands	57 900	285 300	28 100	366 200	11 300	112 800	264 700
Västerbottens	41 700	334 600	26 900	397 900	11 200	125 400	283 700
Norrbottens	41 100	323 200	23 200	379 800	10 200	115 900	274 100
<i>Hela riket</i>							
2006	60 300	290 300	33 300	377 200	11 600	116 500	272 300
2005	58 000	283 300	25 700	358 800	11 400	111 900	258 300
2004	59 300	265 900	23 100	337 400	11 600	110 900	238 000
2003	58 600	258 100	18 200	320 800	11 900	105 900	226 800
2002	57 600	246 100	19 700	313 900	11 900	100 300	225 400
2001	54 700	235 200	22 900	306 200	11 400	101 600	216 000
2000	50 400	226 400	29 000	298 800	10 700	104 000	205 500

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.6
Jordbrukets prisindex 2000–2008 (2000=100)
Agricultural price indices

Index	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Produktionsmedelsprisindex							
Total insatsförbrukning	100,0	109,3	113,3	114,8	118,0	127,3	149,1
Investeringsvaror och -tjänster	100,0	109,5	113,7	118,6	122,7	128,3	135,7
Totalt	100,0	109,3	113,4	115,6	119,0	127,5	146,3
Avräkningsprisindex							
Vegetabilier	100,0	106,1	108,1	103,0	109,8	140,3	136,3
Animalier	100,0	97,5	93,8	94,4	96,7	100,6	117,9
Totalt	100,0	100,7	99,1	97,6	101,5	115,3	124,7
Producentprisindex för livs- medelsindustrin, jordbruks- reglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	111,9	112,8	112,8	114,2	123,8	141,3
Animalier	100,0	108,8	107,9	107,7	108,3	110,5	122,4
Totalt	100,0	109,9	109,6	109,4	110,2	114,8	128,3
Konsumentprisindex för jord- bruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	104,3	104,7	102,8	102,7	105,8	117,5
Animalier	100,0	107,7	107,6	107,1	107,9	108,7	118,0
Totalt	100,0	106,5	106,5	105,5	106,0	107,6	117,7
Konsumentprisindex Livsmedel, totalt							
Livsmedel, totalt	100,0	106,6	106,1	105,4	106,2	108,3	115,8
Totalt	100,0	106,6	107,0	107,5	109,0	111,4	115,2

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.7

Priser på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier 1990–2008, kr

Prices of tractors, fuel, fertilizers, vegetables and animal products

Varuslag	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008
Traktorer, kr/st	250 000	..	418 000	480 000	493 600	..	..
Drivmedel, kr/100 liter							
Dieselolja	277	329	572	772	808	785	958
Vegetabilier, kr/100 kg							
Vete ¹	133	118	97	91	103	173	179
Råg ¹	143	110	91	90	103	187	141
Korn ¹	133	111	89	82	92	161	128
Havre ¹	132	107	88	82	102	147	110
Potatis för stärkelse	57 ²	56	50	46	45	45	48
Sockerbetor	29	42	38	42	30	28	27
Vetekli	179 ³	127	123	150	152	166	219
Melass	169	126	102	135	144	156	215
Animalier, kr/100 kg							
Kött av							
Storboskap	2 545	2 295	1 829	1 831	2 001	1 964	2 240
Mellankalv	2 882	2 502	1 850	1 835	1 884	1 998	2 378
Mindre kalv	1 621	1 638	115	150	150	150	149
Häst	1 344	607	702	614	608	589	467
Får och lamm	2 205	1 764	1 778	2 043	2 043	2 051	2 306
Slaktsvin	1 487	1 325	1 102	1 080	1 145	1 183	1 328
Fjäderfä ⁴	975	773	663	649	637	687	902
Mejerimjök, kr/100 kg	297	308	306	283	279	303	358
Ägg, kr/100 kg	..	815	805	786	868	948	1 185

1) Vid leveransort för vara av normalkvalitet. Fr.o.m. juli 1995 pris vid 14 % vattenhalt samt för normalvete vid 11 % proteinhalt. Dessförinnan pris vid 15 % vattenhalt. Årsmedelpriser beräknas som sammanvägda månadspriser med avseende på levererade kvantiteter.

2) Uppgifterna för 1990 avser även potatis för råsprit.

3) Uppgifterna är inte jämförbara.

4) T.o.m. 1996 för djur med vikten 1,3 kg, därefter 1,7 kg.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.8
Indextal för delposter i avräkningsprisindex 2000–2008 (2000=100)

Producer price index. Indices for subtotals

Varuslag	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Spannmål	100,0	97,2	92,7	90,0	101,3	179,4	148,4
Matpotatis	100,0	137,2	165,5	99,8	145,7	193,4	207,6
Annan potatis	100,0	104,1	104,1	91,9	89,8	90,6	95,9
Sockerbetor	100,0	107,0	106,8	110,7	79,0	72,0	70,4
Oljeväxter	100,0	140,3	128,5	137,2	150,2	212,6	219,5
Mjök	100,0	100,8	94,6	91,7	90,6	99,3	118,1
Ägg	100,0	108,6	106,0	97,7	107,8	117,8	147,3
Storboskap	100,0	92,6	86,4	99,0	107,7	105,5	118,2
Kalv	100,0	107,4	98,5	87,8	90,1	93,8	111,3
Får och getter	100,0	113,5	114,7	114,4	114,6	115,4	124,0
Gris	100,0	88,5	93,3	96,8	96,8	94,2	107,2
Frukt	100,0	158,3	135,4	122,2	114,4	132,5	173,9
Grönsaker, blommor och plantskoleväxter	100,0	104,4	105,4	108,4	116,1	117,8	116,1

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.9
Genomsnittliga arrendepriiser för jordbruksmark med och utan gratisarrenden samt för åkermark 2008, kr per hektar

Average rent for agricultural land and for arable land

Område	Län	Genomsnittliga arrendepriiser för		
		jordbruksmark inkl.gratis- arrenden kr/ha	exkl.gratis- arrenden kr/ha	åkermark inkl.gratis- arrenden kr/ha
Sydsverige	K,M	2 725	2 839	3 130
Västsverige	N,O	1 457	1 490	1 516
Småland med öarna	F,G,H,I	863	932	886
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	1 215	1 224	1 215
Norra Mellansverige	S,W,X	448	558	440
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	206	341	207
<i>Hela riket</i>		1 301	1 401	1 385

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.10
Utvecklingen av arrendepriser 1994–2008 (1994=100)
Rent for agricultural land, indices

Område	Län	1994	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sydsverige	K,M	100	102	119	154	155	153	153	181	185
Västsverige	N,O	100	100	124	143	145	127	129	164	170
Småland med öarna	F,G,H,I	100	104	133	131	131	130	140	155	160
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	100	103	121	138	138	140	142	164	167
Norra Mellansverige	S,W,X	100	100	139	100	101	130	131	134	135
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	100	98	115	96	100	176	183	111	116
<i>Hela riket</i>		100	102	122	136	136	136	138	160	164

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.11
Genomsnittliga priser på jordbruksmark¹ 1995–2007, 1 000-tals kr per hektar
Prices on agricultural land

Produktions- område	Pris per hektar (vägt medelvärde)								Antal försäljn. 2007	Försåld areal, ha 2007
	1995	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007		
Gss	25,8	40,1	43,2	48,9	60,1	67,2	88,5	90,1	163	1 467
Gmb	13,8	22,8	26,0	27,6	30,2	47,9	50,2	58,6	242	2 292
Gns	13,3	20,1	21,4	22,5	25,1	33,2	37,2	44,0	241	2 943
Ss	8,7	13,9	17,0	16,1	19,4	25,2	30,1	32,1	303	3 359
Gsk	9,1	14,2	14,3	15,5	16,1	26,1	27,9	29,8	911	6 324
Ssk	5,4	6,5	8,1	6,5	10,1	14,6	15,4	18,7	353	1 824
Nn	2,9	3,0	3,3	3,4	3,6	8,1	8,4	9,2	448	1 993
Nö	2,2	3,2	3,3	3,4	3,5	6,4	6,6	8,8	285	1 482
<i>Hela riket</i>	10,8	16,8	18,5	19,4	22,4	31,1	34,3	36,6	2 946	21 684

1) Avser både åker- och betesmark.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.12
Försålda lantbruksenheter¹ 2008

Sold agricultural units

Område	Samtliga lagfarna köp (ej slätköp)			
	Antal köp	Köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr	Taxeringsvärde ² medelvärde, 1 000-tals kr	Köpeskilling-koefficient ³ , ovägt medelvärde
<i>Län</i>				
Stockholms	42	3 556	2 020	1,82
Uppsala	73	2 754	1 640	1,75
Södermanlands	36	3 094	1 764	1,83
Östergötlands	85	2 642	1 598	1,65
Jönköpings	115	2 281	1 590	1,54
Kronobergs	162	2 046	1 408	1,63
Kalmar	90	2 180	1 444	1,60
Gotlands	67	1 623	930	2,02
Blekinge	70	1 827	1 096	1,86
Skåne	325	2 409	1 416	1,78
Hallands	134	2 523	1 465	1,84
Västra Götalands	537	1 799	1 121	1,73
Värmlands	307	1 197	731	1,76
Örebro	115	1 419	856	1,88
Västmanlands	32	2 414	1 356	2,01
Dalarnas	183	832	472	1,99
Gävleborgs	135	1 141	712	1,85
Västernorrlands	228	846	466	1,91
Jämtlands	191	1 081	614	1,99
Västerbottens	208	1 166	699	1,87
Norrbottnens	132	930	571	1,74
<i>Hela riket</i>				
2008	3 267	1 677	1 021	1,80
2007	3 800	1 657	788	2,24
2006	3 316	1 526	812	1,99
2005	3 465	1 335	797	1,81
2004	3 093	1 167	460	2,61
2003	3 064	1 082	465	2,40
2002	2 944	1 030	458	2,30
2001	2 938	1 010	466	2,22

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

2) Taxeringsvärde enligt allmän fastighetstaxering för lantbruk 2005. För åren 2001–2004 avses basvärdet enligt 1998 års taxering.

3) Se texten.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.